



جمهوری اسلامی افغانستان  
پالیسی ملی تخم های بذری



وزارت زراعت، آبیاری و مالداري

کابل - افغانستان

2012

## فهرست مطالب

پشگفتار.....	ب
اوضاع و احوال زراعتی.....	1
اوضاع و احوال صنعت تخم های بذری.....	1
مشکلات و مسایل سکتور تخم های بذری.....	2
1. اهداف وقواعد.....	3
2. ساحه تطبیق پالیسی.....	4
3. راهبرد انکشاف سکتور تخم های بذری.....	5
4. کمک مالی توسعه و انکشاف.....	6
5. انکشاف وراثتی، ارزیابی و حفظ وراثتی.....	6
6. تولید تخم های بذری.....	8
7. بازاریابی و ترویج.....	9
8. کنترل و کیفیت.....	10
9. تعلیم و تربیه و آموزش.....	10
10. انجمن های صنعت.....	11
11. مالکیت و حفاظت انواع.....	11
12. واردات و صادرات تخم های بذری.....	12
13. عرضه اضطراری تخم های بذری و مصونیت تخم های بذری.....	12
14. سکتور غیر رسمی تخم های بذری.....	12
15. همکاری های منطقی و بین المللی.....	13
16. اجرا و نظارت.....	13

پالیسی ملی تخم های بذری  
جمهوری اسلامی افغانستان



هفت سال از طرح اولین پالیسی تخم های بذری گذشته و تغییرات زیادی طی این مدت رونما گردیده است. با حمایت همکاران انکشافی، پیشرفت های چشمگیری در صنعت تخم های بذری بالخصوص ایجاد تعداد زیادی از تصدی های خصوصی منحیث عرضه کننده تخم های بذری به شکل عمده به دهاقین بوجود آمده است. خدمات نظارتی نیز بصورت درست تنظیم و تجهیز شده تا کیفیت تخم های بذری را در بازار کنترل نماید.

تمام این انکشافات مطابق پالیسی تخم های بذری سال 2005 طرح ریزی شده که یک پلان و بینش شفاف رابخاطر ساختار سکتور تخم های بذری قبل از هر معیار قانونی شرح داده است. در سال های نخست کمیته ملی تخم های بذری نظارت و رهبری را بر عهده داشت و ما از کار کرد های این کمیته که در آن زمان انجام داده قدردانی می کنیم. در حقیقت میتوان گفت که پالیسی ملی تخم های بذری خدمت خوبی را به کشور و دهاقین انجام داده است.

زمانیکه قانون تخم های بذری در سال 2009 توسط پارلمان تصویب شد. بعضی از قسمت های پالیسی ضم قانون گردیده که به این ترتیب اساس قانونی برای تشکیلات و مقررات آماده گردید. مورد ملی تخم های بذری با عین وظیفه هماهنگی جاگزین کمیته ملی تخم های بذری شد. نام وزارت نیز تغییر کرد و ساختار آن در حال تکامل است. انعکاس این تغییرات توسط تخم های بذری امری است ضروری تا باشد که صنعت تخم های بذری از نقطه نظر ساختار و هم کارکرد همگام عصر باشد.

با در نظر داشت این، وزارت به همکاری اداره خوراکه و زراعت ملل متحد (FAO) در سال 2011 پالیسی را بازنگری کرد و از تعداد زیادی از افراد نینفع در جریان این پروسه مشورت صورت گرفت. یک سند پالیسی بازنگری شده آماده گردیده و غرض جر و بحث به ورکشاپ ملی که در مارچ 2012 دایر گردیده بود پیشکش گردید و من افتخار افتتاح این ورکشاپ را داشتم. سطح علاقمندی درین ورکشاپ عالی بود و بیشتر از 100 اشتراک کننده حضور داشتند.

باصراحت باید گفت که علی الرغم پیشرفت های حاصله تاکنون چالش های زیادی هنوز بر سر راه یک سکتور پایدار تخم های بذری موجود است. من امیدوارم که شرکای انکشافی ما حمایت شتاراً مخصوصاً در مورد تصدیق تخم های بذری و بهبود ارانه عوامل تولید به شمول تخم های بذری ادامه دهند.

به تعقیب ورکشاپ ملی، آخرین نسخه پالیسی بازنگری شده، نهایی شد و تا حدود امکان نظریات و پیشنهادات در آن درج گردید. با وجود این، حفظ صراحت لسان و ساختار پالیسی قبلی، از این سند باید همه دست اندرکاران در عرضه تخم های بذری کشور آگاه باشند. پالیسی توسط همکاران ارشد وزارت زراعت بررسی و ارزیابی شده و من حمایت کامل خود را از آن ابراز میدارم.

دراخیر، میخواهم از تمام کسانی که در روند ایجاد پالیسی جدید سهمیم بودند قدردانی نمایم به ویژه از سازمان خوراکه و زراعت ملل متحد که در جریان سال گذشته هماهنگی آنرا بدوش داشته اند. امیدوارم آنچه درین سند ذکر گردیده مورد حمایت همگان قرار گرفته و تحت رهبری مورد ملی تخم های بذری، این پالیسی در انکشاف صنعت تخم های بذری به نفع دهاقین کشور نقش اساسی را ایفا نماید.

محمد اصف رحیمی  
وزیر زراعت، آبیاری و مالداری

کابل - افغانستان

نوامبر 2012

## اختصارات و مخففات

بانک انكشاف آسیایی	ADB
اتحادیه ملی قوریه داران افغانستان	ANNGO
اداره ملی تخم های بذری افغانستان	ANSOR
انستیتوت تحقیقات زراعتی افغانستان	ARIA
شرکت تخم های بذری افغانستان	ASC
مرکز بین المللی اصلاح جواری و گندم	CIMMYT
شعبه انكشاف بین المللی	DFID
اتحادیه اروپا	EU
سازمان خوراکه و زراعت ملل متحد	FAO
مجموع تولید نا خالص	GDP
شعبه جرمن بخاطر همکاری بین المللی	GIZ
پلان فعالیت جهاتی	GPA
مرکز بین المللی تحقیقات زراعتی در مناطق خشکه	ICARDA
تصدی تخم های بذری اصلاح شده	ISE
عاهده بین المللی راجع به منابع ارثی نبات برای غذا و زراعت	ITPGRFA
وزارت زراعت، آبیاری و مالداری	MAIL
ساختار ملی انكشاف زراعتی	NADF
پلان ملی انكشاف زراعتی	NDP
مؤسسات غیر دولتی	NGO
پروگرام اولویت ملی	NPP
بورد ملی تخم های بذری	NSB
کمیته ملی معرفی و رابتنی	NVRC
شعبه تصدیق تخم های بذری	SCA
شعبه انكشاف بین المللی ایالات متحده امریکا	USAID

## وضوحیت زراعتی:

تاکنون زراعت بزرگترین سکتور اقتصادی افغانستان را تشکیل داده که بیشتر از 50 فیصد تولید ناخالص ملی را در بر گرفته و % 70 نیروی کاری را مشغول میسازد. گندم یک محصول عمده غذایی بوده اما حاصلات آن متغیر میباشد و خودکفایی حتی در سالهای پر حاصل هم نیل نگزیده است. نائوس همواره رو به تازایی بوده و تخمیر ظله جات در سراسر جهان در حال بی ثباتی اند طوریکه در افزایش قیمت سلولهای 08/2007 مشاهده گردید.

اگرچه آن بحران سپری شده، ولی مصونیت غذایی ملی برای بسیاری از کشورهای نگران کننده میباشد. طبیعت محافظ به خشکی و عدم موجودیت راه های ترانسپورتی، افغانستان را در بین رابطه آسیب پذیر نموده است. بهبود در کیفیت و دسترسی به مواد مزروعی، و تکنالوژی برای حاصلات، خودکفایی گندم را یک هدف واقع بینانه می سازد، و از جمله اینها تخم های بذری یک نقش عمده را دارد. پروگرام "نظا برای زندگی" که توسط وزارت زراعت آبیاری و مالداری تهیه شده بود این اهداف را به خویش منعکس می کند.

علاوه بر هدف مصونیت غذایی در سطوح خانواد و ملی، دهائیگی که با مارکیتها در ارتباط هستند، ضرورت به تخم ها و مواد مزروعی با کیفیت دارند تا بتوانند سطح تولید خود را بهبود بخشند. با وجود اینکه گندم و سایر ظله جات اساس زراعت افغانستان میباشد و بهبود در محصولات دیگر مانند سبزیجات و ترختان مفر ، یک عنصر عمده در تقویه اقتصاد روستا ها ، توام با فعالیت های مبتنی بر بازار است. به علاوه ، مالداران برای موثری خویش نیاز به مقدار کافی خوراکه حیوانی دارند وگرنه چرا گاه های سنتی زیر فشار میآیند.

## وضوحیت صنعت تخم های بذری:

صنعت تخم های بذری افغانستان، سابقه طولانی انکشافی داشته یعنی از سال 1976 هنگامیکه شرکت تخم های بذری افغان تحت یک پروژه بانک انکشاف آسیایی تاسیس گردید، آغاز میگرد. با وجود چندین سال نامازگاری و نراسی اجتماعی، فعالیت های تخم های بذری تا حدی از طریق یک سلسله پروژه های FAO به همکاری وزارت زراعت، آبیاری و مالداری و موسسات غیر دولتی در سطح اجتماع توام یافته و در سال 2002 با آغاز یک عصر جدید برای سرمایه گذاری و سرازیر شدن کمک های اضطراری به کشور، صنعت تخم های بذری از اولین بخش هایی بود که ازین کمکها مستفید گردید بخاطریکه یک شبکه قوی ارتباط و معرفت درداخل FAO وشرکای محلی آن در افغانستان موجود بود. هرچند، در مرحله آتی بعد از منازعات داخلی، عملا دشواری های زیادی وجود داشت تا بتوان تمام این حمایتها را بصورت یک طرح منسجم جذب کرد و درعین زمانیکه واردات چشمگیر تخم های بذری از خارج کشور رواج داشت.

در سال 2003 ، اتحادیه اروپا بودجه یک پروژه جدید<sup>1</sup> را متقبل شد که این پروژه آغاز یک نگرش بسپور منظم در انکشاف سکتور تخم های بذری بر اساس سرمایه گذاری ها و تجارب گذشته به شمل می رفت. برای تکاوم و پایداری، "خصوصی سازی" تولید تخم های بذری شمل مرکزی این پروژه بود که بر اساس سطرشات کل های قبلی همراه با گروپ های جامعه صورت گرفته بود. در مرحله نخستین تطبیق این پروژه معلوم شد که داشتن یک پالیسی یا پلان جهت رفتمالی انکشاف سکتور تخم های بذری ضروریست، تا ضامن استقلاله موثر و مطلوب کمکهای جدید تمویل کننده باشد. یک پروژه گسترده مشورتی مشترک FAO و وزارت با اشخاص و ارگانهای نیروی راه اندازی شد، این روند منتج به انتشار رسمی پالیسی ملی تخم های بذری افغانستان در ماه اگست سال 2005 گردید. این امر یک نقطه عطف در انکشاف صنعت تخم های بذری بود .

<sup>1</sup> تهورت بلر کیفیت ملی تولید تخم های بذری (GCP/AFG/018/EC)

پالیسی ملی تخم های بذری در زبتهای انگلیسی و دری به کمیت وافر نشر شده و غرض آگاهی علاقمندان به دسترس ایشان قرار گرفت. پالیسی مذکور قواعد روشن و واضح را برای توسعه بعدی بنا نهاد و اساس را برای یک آغاز پروژه جدید<sup>2</sup> تخم های بذری آماده نموده که به همکاری MAIL/FAO/EU در سال 2007 شروع به فعالیت نمود. سایر تمویل کننده گان به شمول USAID، DFID و GIZ نیز فعالیتهای متمم را تمویل نمودند حالآنکه CIMMYT و ICARDA در حصه وظایف تحقیقاتی با انسئیتوت تحقیقات زراعتی افغانستان همکاری کردند. در نتیجه، از آن زمان تا به حال سکتور رسمی تخم های بذری به سرعت انکشاف یافته و بیش از 100 تصدی خصوصی تاسیس گردیده که تقریباً مقدار 25000 تن تخم های بذری را در سال 2011 تولید نمود. در موازات با این گسترش، خدمات و حمایتهای تکنیکی برای ارزیابی وراثتی ها و کنترل کیفیت تخم های بذری نیز تقویت شده اند.

یکی از عناصر کلیدی در پالیسی ملی تخم های بذری، تشکیل کمیته ملی تخم های بذری بود که مطابق به پالیسی مسئولیت مدیریت سکتور تخم های بذری را به عهده داشت. این کمیته 13 عضو داشت که مشتمل بر نمایندگان صنعت تخم های بذری و همپنان وزارت زراعت میباشد. یک نقطه عطف دیگر، توشیح قانون تخم های بذری در سال 2009 بود، که مبدا قانونی را برای صنعت تخم های بذری فراهم نمود. همچنان، این قانون به کمیته ملی تخم های بذری، اعتبار قانونی داده و نام آنرا به "بورد ملی تخم های بذری" با عین عضویت و عملکرد تغییر داد.

پالیسی ملی تخم های بذری طی هفت سال گذشته، در تامین راهنمایی سکتور تخم های بذری موثر بوده، و خوشبختانه بودجه مورد نیاز برای اجرای اهداف آن موجود بوده است. با وجود اینکه، تغییرات زیادی در نتیجه رشد سریع تصدی های خصوصی تخم های بذری و توشیح قانون تخم های بذری، در طول این مدت رو نما گردیده است. علاوه برین هنوز بعضی مسائل بنیادی مربوط به پایداری و ثبات و مسئولیتهای نهادی وجود دارند که باید به آنها رسیدگی صورت گیرد.

اکنون پالیسی نیاز به بازنگری دارد تا با در نظر داشت وضعیت فعلی، مسیر انکشاف آینده را پی ریزی نماید. در حقیقت طبق ماده اخیر پالیسی تخم های بذری ایجاب می نماید تا پالیسی وقتاً فوقتاً باز نگری و بررسی شود که این مسوده نیازمندی بازنگری را برآورده میسازد. پروژه های تحت کار توسط سایر تمویل کنندگان نیز بالای صنعت تخم های بذری تاثیر گذار خواهند بود و از یک چهارچوب تازه پالیسی منعکس کننده وضعیت فعلی سکتور تخم های بذری مستفید خواهند شد. بازنگری پالیسی بعد از مشورتهای فشرده با افراد ذینفع، در جریان ماه های اکتوبر 2011 و فیبروری 2012 تهیه شده که اساس مباحثات برای گردهم آتی ملی را فراهم نمود که در تاریخ 6-7 مارچ 2012 برگزار شد.

## مشکلات و مسائل در سکتور تخم های بذری:

بر اساس مشورتهایی که با افراد ذینفع صورت گرفت، مشکلات و مسائل آتی به عنوان نکات مورد توجه در پالیسی و در جریان اجرای بعدی آن شناسایی گردیده است:

ثبات و پایداری بازار: اگرچه یک ظرفیت قابل توجه تولیدی و پروسسی ایجاد شده اما بازار تخم های بذری به علت خریداری حجم بزرگ آن از وجوه مالی تمویل کننده گان یا وزارت برای توزیع درحالات اضطراری عملکرد درست ندارد. این کار باعث حذف ضرورت بازاریابی فعال توسط تصدی ها غرض فروش تخم های بذری گندم ایشان گردیده همچنان این روند تولید حجم زیاد را بصورت دوامدار تشویق کرده که در صورت موجودیت بازارحقیقی مبتنی به خریداری توسط دهاقین قابل توجیه نیست. بر علاوه، عرضه دوامدار تخم های بذری رایگان، و یا به قیمت بسیار پایین می تواند منجر

<sup>2</sup> پروژه انکشاف وراثتی و صنعت تخم های بذری افغانستان (GCP/AFG/045/EC)

به وابستگی و استفاده نادرست گردد که در آن صورت دهافین تدابیر سنتی خویش را برای تنظیم و حفظ تخم های بذری ایشان فراموش کنند.

انعطاف و آزاد سازی: سیستم کنونی تولید تخم های بذری توسط بورد ملی تخم های بذری پلان و کنترل شده و قیمت های ثابت برای هر صنف تخم های بذری تعیین می گردد. در نتیجه، قیمت تخم تصدیق شده گران بوده و این امر سطح قدرت خرید دهافین را پایین میآورد. گر چه این روش سکتور خصوصی را در سال های اول ترغیب نمود اما انعطاف پذیری بیشتر در این عرصه باعث میشود تا تصدی های تخم های بذری مهارت های تجارتهی و تولیدی خود را به حد نهایی در یک فضای رقابتهی توسعه بخشند.

تمویل خدمات ضروری: یک سیستم جامع انتظامی برای وراثتی ها و تخم های بذری با ظرفیت های فزیکتی و منابع بشری چشمگیر تشکیل گردیده است. اما، در صورت عدم ایجاد یک نظام مطمئن سرمایه گذاری این سیستم آسیب پذیر خواهد شد. قطع سریع منابع مالی موجوده ممکن باعث از هم پاشیدن این خدمات حیاتی و ضیاع فن گردد، اما انتقال تدریجی این مسؤلیتها و تحت شرایط تمویلی جدید در نظر گرفته شده است.

تدابیر نهادهی: خدمات کنترل کیفیت که در بالا ذکر گردیده همه به عنوان فعالیت های پروژه تطبیق میگردند و هیچ گونه جایگاه شفاف در چهارچوب وزارت زراعت ندارند، تنها بورد ملی تخم های بذری نظارت کلی بر این فعالیتها دارد. با تغییرات احتمالی حمایت دونهها، ضروریست تا این خدمات در ساختار اداری وزارت مدغم شده و مصارف عملیاتی آنها در بودجه دولتی منعکس شود.

سپسایدی: مهم تر از همه مشکلاتی که در فوقی ذکر گردیده مسئله سپسایدی می باشد. بسیاری از فعالیتها وابسته به وجوه مالی پروژه است. با در نظر داشت وضعیت تاریخی کشور این موضوع قابل درک است، اما حمایت خارجی درین سطح باقی نخواهد ماند. از سوی دیگر، انتقال سریع به طرف سیستم مبتنی بر بازار غیر واقعبست. ما همچنان واقف هستیم که بسیاری از کشورها، سکتور تخم های بذری را به عنوان یک روش اقتصادی برای بهبود تولید، حمایت میکنند. برای حل این مشکلات ضرور است تا هزینه خدمات و سایر ساختار های حمایتی تشخیص گردد تا وزارت بتواند وجوه ضروری را به بهترین روش تهیه نماید و ذریعه آن به اهداف دراز مدت خود در سکتور تخم های بذری و زراعت به صورت کل، تامل آید.

## 1. اهداف و قواعد:

1.1 دولت جمهوری اسلامی افغانستان نقش حیاتی تخم های اصلاح شده را در افزایش تولید و کمک به مصونیت غذایی در سطوح خانواده، جامعه و ملت، می پذیرد. همچنان استفاده از انواع تخم های اصلاح شده کیفیت نبات را ارتقا داده و انکشاف مارکیتهای تجارتهی را تقویت میکند. برای تقویت اقتصاد عایداتی در ساحات روستایی این عمل اولویت دارد.

1.2 این پالیسی با سایر اسناد راهبردی مانند "پلان انکشاف ملی" و "ساختار انکشاف ملی زراعتی" و پروگرامهای اولویت ملی که تحت همان چهارچوب تهیه شده اند، سازگار است. قواعد و خط سیر که درین پالیسی ذکر گردیده در پلان های استراتژیک آینده در سکتور زراعت، منعکس خواهد گردید.

- 1.3 پالیسی بازنگری شده تمام ماده های قانون تخم های بذری (2009) را به رسمیت شناخته و جزئیات ذکر شده درقانون تخم های بذری را که اعتبار قانونی داده شده ، تکرار نخواهد کرد. وزارت اولویت اساسی را به تدارک قرات و سایر اسناد قانونی خواهد داد که باعث اجرای قانون تخم های بذری میشوند و یک چهارچوب جامع قانونی برای انکشاف دراز مدت مسکثور تخم های بذری را تهیه خواهد کرد. هر اظهاریه ای که درین پالیسی مخالف مقررات مبتنی بر قانون تخم های بذری باشد در آنصورت مقررات حق تقدم خواهد داشت. تا وقتیکه مقررات تخم های بذری تصویب شده و جنبه اجرایی بخود گیرد، هرگونه استنرد و مقرره ای موجوده که مربوط به کنترول کیفیت تخم های بذری یا مواد مزروعی باشد، کماکان اجرا شده و برای حفاظت دهاقین مورد احترام قرار میگیرد.
- 1.4 هدف این پالیسی ایجاد شرایط برای یک مسکثور قابل بقا و مختلط تخم های بذری میباشد که کاملاً اهداف انکشافی ملی را حمایت نماید یعنی یک دیدگاه برای انکشاف و نیز برای ساختار یک چهارچوب جهت اجرای تمام فعالیت های مربوط به تخم های بذری توسط وزرات های مسول، همکاران انکشافی، شرکت ها، کوپراتیف ها و مؤسسات غیر دولتی به شمول اتحادیه های دهقانی مد نظر گرفته شده است.
- 1.5 مستفید شوندگان نهایی این پالیسی دهاقین هستند که دسترسی بهتری به انواع تخم های اصلاح شده خواهند داشت. برای بهره برداری کامل از انواع تخم های بذری اصلاح شده و با کیفیت، ضرور است تا یک سیستم تولید و توزیع موثر که جوابگوی تقاضای واقعی دهاقین به قیمتهای که توان پرداخت آنرا داشته باشند ایجاد گردد. این سیستم باید با عرضه سایر نیاز های متمم زراعتی متصل باشد.
- 1.6 تا حدود امکان این پالیسی در نظر دارد تا تولید داخلی تخم های بذری را بخاطر ارتقا ظرفیت داخلی و کاهش وابستگی به واردات تشویق نماید. هر چند زمانیکه تولید داخلی ممکن نباشد، بهترین مواد موجود توريد خواهد شد تا دهاقین افغان از مزایای دست آوردهای چنتیکی سایر جاها مستفید شوند.
- 1.7 دولت تنوع سیستمهای زراعتی را که در کشور موجود اند و ضرورت تأمین استفاده پایدار از منابع طبیعی را در تمام پالیسی هایش بخاطر انکشاف زراعت و دهات می پذیرد. برای نائل آمدن به هدف خود کفایی در غله جات چنانچه در پروگرامهای اولویت ملی پیش بینی شده، تولیدات اضافی باید عمدتاً از بلند بردن تولید بالای زمین قابل کشت موجوده بدست آید، به خصوص در جاهایی که آبیاری موجود بوده و یا می توان با معرفی سیستمهای آبیاری جدید این کار را انجام داد.
- 1.8 با درنظرداشت طبیعت نازک زراعت للمی، و تاثیرات غیرقابل پیش بینی آب و هوا، توسعه کشت للمی ممکن خطرات تخریب محیط زیست و از بین رفتن تنوع زیستی را به همراه داشته باشد. برای این مناطق، تمرکز بالای توافق محیطی خواهد بود. به خصوص با شناسایی انواع قدیمی و استفاده از آنها در سیستمهای کشت در صورت که رطوبت خاک را حفظ نمایند. افزایش تولید علوفه جات و استفاده از انواع تخم اصلاح شده، در کم کردن فشار بالای چراگاه های سنتی کمک خواهد کرد.

## 2. مساحه تطبیق پالیسی:

- 2.1 این پالیسی بالای تمام تخم های نباتات تطبیق میگردد که برای تولید غله جات، سبزیجات، علوفه جات و نباتات صنعتی استفاده می شود. پالیسی بالای تخم های نباتات طبی، درختان جنگلی، و انواع نباتات وحشی که ممکن مورد توجه سایر وزرات خانه ها یا قوانین باشد، قابل تطبیق نیست. همچنان بالای تخم ها و یا نباتاتی که صرفاً

برای مقاصد زینتی کشت میگردند نیز تطبیق نمی گردند. با این حال، این مسائلمها باعث محدودیت در هرگونه فعالیت تجاری و سایر فعالیتها که این گونه تخم ها و نباتات را در برگیرد، نخواهد شد.

2.2. بحیث یک نبات بسیار مهم در جایگاه خود باقی خواهد ماند اما توجه بیشتر به شالی و سایر غله جات با استفاده از تطبیق سیستم کنونی تکثیر که در مورد گندم استفاده می گردد، مبدول خواهد شد. کچالو از جمله نباتاتی است که در سیستم کنونی تولید تخم های بذری موجود است، و اولویت بیشتری برای انکشاف بعدی آن به حیث یک نبات غذایی در مناطق مرتفع، برای تولید مواد تخم های بذری تصدیق شده، داده خواهد شد.

2.3. تقویت زنجیره بهای مواد مزرود صی برای درختان مشر و تاکستان ها، با در نظر داشت فواید درازمدت از تاسیس قوریه جات با مواد تصدیق شده، یک اولویت شده است. بدون دلیل اساسات و اهداف این پالیسی، چنانچه در قسمت 1 ذکر گردیده، به صورت مسالواته بالای مواد بذری غیرزودجی درختان و تاکستان ها تطبیق خواهد شد. باوجودیکه طرز العمل های تکنیکی متفاوتی برای تنظیم چنین نباتاتی ضرورت است. در جایی که از کلمه تخم های بذری درین پالیسی استفاده می شود، باید فهمیده شود که این کلمه به طور مسالواته بالای مواد کاشتی با تغییرات ضروری، تطبیق میگردند.

2.4. وزارت این موضوع را به رسمیت می شناسد که دهائین بزرگترین تهیه کننده گان تخم های بذری هستید که این کار را از طریق شیوه های محلی، در سطح مزرعه و اجتماع انجام می دهند. بنابراین، سعی برای بهبود مدیریت تخم های بذری و ایجاد رابطه نزدیک میباشند بین سیستم های رسمی و غیر رسمی از موضوعات تحت پوشش این پالیسی میباشد.

2.5. مطالب مربوط به صحت و بهداشتی نباتی خارج از محدوده این پالیسی است، چرا که این موارد، بعد از نهایی شدن و انتشار تحت پوشش قانون حفظه نباتات و قرنطین قرار میگیرند. با این حال، قوانین مربوط به بهداشت نباتی و مقررات تخم های بذری با یکدیگر هماهنگ خواهد بود تا توزیع تخم ها و مواد مزرود صی با کیفیت تسهیل و حفاظت گردند.

### 3. راهبرد انکشاف سکتور تخم های بذری:

3.1. ایجاد یک ساختار نهادی و انتظامی برای سکتور تخم های بذری یکی از مسئولیت های اصلی دولت بوده و نژد وزارت زراعت، آبیاری و مالداری اولویت شمرده میشود. هرچند این پالیسی رهنمائی های لازم را برای انکشاف صومعی سکتور تخم های بذری، به شمول موضوعاتی که خارج از محدوده قانون است، ارائه می دارد، اما باید توسط بورد ملی تخم های بذری به نمایندگی از وزارت زراعت نظارت گردد.

3.2. وزارت خدمات ضروری را که انکشاف یک سکتور موثر تخم های بذری را حمایت کند عرضه خواهد نمود. و در صحن زمان از سببایی های مستقیم و دایمی که باعث تخریب ملکیت شود، اجتناب می ورزد. در بخش های که از سببایی استفاده می شود، آن نهادها و یا خدمات را تقویت خواهد نمود که مشتریان (دهائین) در حال حاضر آنها بطور کامل پرداخته نمیتوانند اما در دراز مدت موجب ثبات و پایداری میگردند.

3.3. دولت توقع دارد که شرکتهای سکتور خصوصی، تولید کننده گان و توزیع کننده گان اصلی تخم تصدیق شده باشند. کوپراتیف ها، انجمن های دهائین، و ارگانهای وابسته به اجتماع دهائلی نیز می توانند به حیث تولید کننده تخم های بذری راجستر شوند، با این شرط که دارای تسهیلات کافی بوده و چنانچه در مقررات تخم های

بذری ذکر گردیده قادر به ابراز شایستگی از خود باشند. تمام نهادهای تولید کننده تخم های بذری باید تحت شرایط یکسان در مارکیت رقابت کنند.

3.4 این امر شناسایی گردیده که برای بعضی نباتات و ساحات، تهیه تخم های بذری شاید یک تجارت سود بخش نباشد. درین صورت، سیستم تولید در سطح اجتماع دهقانی می تواند کمک شایانی به مصونیت غذایی و تغذیه درست خانواده ها انجام دهد. سهمگیری انجوها و ارگانهای برخاسته از اجتماع درین گونه فعالیتها ترغیب میگردد. باید مودلهای موفق و کم هزینه که دسترسی دهاقین به تخم های بذری را آسان می سازند، تکثیر شوند.

3.5 فقدان و یا قیمت بلند قرضه یک مشکل عمده برای سکتور زراعت است. بخصوص شرکت های تخم های بذری درین رابطه، به دلیل وابستگی تجارتشان به فصلهای خاص، بسیار آسیب پذیر اند. اقداماتی که برای حل این مشکل صورت گیرد، تاثیر مثبتی بالای انکشاف تصدی ها دارد. راه حل این مشکل با نهادهای مالی مربوطه به عنوان یک حمایت به سکتور تخم های بذری، بررسی میگردد.

#### 4. کمک مالی برای توسعه و انکشاف:

4.1 تعداد زیادی از شرکای انکشافی و تحقیقاتی، هم دولتی و هم غیر دولتی، نقش عمده ای را طی مدت طولانی در انکشاف سکتور تخم های بذری از طریق سرمایه گذاری مالی، کمک تکنیکی و ارتقا ظرفیتهای، بازی کرده اند. این سرمایه گذاری ها باعث استقرار سیستم های معرفی و ارزیابی وراثتی، تولید تخم های بذری تجاری، و کنترل کیفیت گردیده است. مجموعاً، این فعالیتها، با وجود مشکلات زیاد در کشور مشترکاً یک اساس سالم را برای سکتور تخم های بذری تهیاب گذاری کرده است. با این همه، دولت درک میکند که تمویل بیرونی در سطح فطی غیر محتمل است و سیستم تخم های بذری باید با در نظر داشت آن عیار گردد. در آینده، تمویل کننده گان باید وجوه خویش را از طریق مجراهای رسمی ارائه دهند تا ظرفیت نهادی و پایداری سیستم تقویت شود. کمک ها باید حصول اهداف مشخص تری مانند تنوع نباتی و آن اهدافی که با پروگرام اولویت های ملی سازگارند، را مورد توجه قرار دهد.

4.2 وزارت یک نقش مرکزی را در هماهنگی فعالیتها و حمایتهای مبذول شده به سکتور تخم های بذری را به عهده خواهد داشت. در حین که صنعت تخم های بذری در حال انتقال به یک مدل بر مبنای بازار می باشد، ضروریست تا شرکای انکشافی فعالیتهای خویش را مطابق به قواعد و اهداف که درین پالیسی ذکر گردیده عیار نمایند تا اطمینان حاصل گردد که از وجوه مالی به طور موثر استفاده میشود. خصوصاً عرضه تخم های بذری در حالات اضطراری باید بر اساس معیارهای خاص که در وزارت بالای آن موافقت صورت گرفته، انجام گیرد تا از گسیختگی در اهداف درازمدت جلوگیری گردد.

4.3 بعد از منظوری و نشر پالیسی جدید توسط وزارت، شرکای انکشافی دعوت خواهند شد تا حمایت رسمی شان را اظهار نمایند.

#### 5. انکشاف وراثتی، ارزیابی و حفظ آن:

5.1 انکشاف و معرفی انواع تخم های بذری اصلاح شده توسط انستیتوت تحقیقات زراعتی افغانستان یک جز کلیدی استراتژی برای افزایش حاصلدهی و بهبود زراعت در افغانستان است. به این دلیل، تحقیقات اولویت عالی

داشته و وزارت با مشارکت همکاران انکشافی برای دریافت میکاتیزم های محفوظ تمویل برای انستیتوت تحقیقات زراعتی هر نوع سعی و تلاش را انجام خواهد داد.

5.2 انتخاب وراثتی ها برای استفاده دهاقین در افغانستان نسبت به شرایط متنوع محیطی دارای مشکلات بخصوصی است. در واقع، یک تعداد کم وراثتی های تثبیت شده، ستون فقرات پروگرام ملی تخم های بذری گندم را تشکیل میدهد و این امر باعث انعطاف بیشتر در فروش و توزیع گردیده است. برای افزایش تولید، وراثتی های با توافق خاص مطلوب هستند، اما این وراثتی ها چالشهای بیشتری را برای سیستم انتقال تخم های بذری ایجاد میکنند. درجاییکه چنین وراثتی ها شناسایی شدند، تصدی ها باید کوشش کنند که تقاضا و انتخاب دهاقین را برانگیزند.

5.3 وراثتی های جدید نباتات، غله جات و حبوبات عمدتا از میان مواد ارثی مربوط به مراکز بین المللی تحقیقات زراعتی، انتخاب شده اند. با در نظر داشت منابع غنی این مراکز، این روند احتمالا ادامه خواهد داشت. در عین حال، سعی به عمل خواهد آمد تا پروگرام ملی نسل گیری برای غله جات عمده ایجاد شود، تا ضروریات خاص رفع شده و از منابع جنتیکی محلی بهره برداری صورت گیرد.

5.4 نسلگیری و انتخاب نباتات مبتنی بر مشارکت افراد استقبال میشود، مشروط بر اینکه مشارکت دهاقین را قادر به بدست آوردن بهترین مواد توافقی برای محیط های خاص سازد. محصول چنین ابتکارات باید توسط مالکین آن نام گذاری شده، به انستیتوت تحقیقات زراعتی افغانستان خبر داده شده و شامل سیستم حفاظت و تکثیر گردند تا سطح نفع گیری دهاقین را به حد اعلى برساند. وقتی که همچون وراثتی ها انکشاف یابند، کمیته ملی معرفی وراثتی اقدام به ایجاد یک لست جداگانه می نماید تا به مواد محلی دارای ارزش ثابت شده، به دهاقین و آن دهاقین و اجتماعی که آن ها را انتخاب کرده اند رسمیت ببخشد. همچنان وراثتی های محلی که در یک ساحه خاص توسط دهاقین استقبال شده اند، ممکن خالص شده، لست آنها برای پروسه تصدیق گرفته و به سیستم داخل شود.

5.5 سبزیجات در بسیاری از مناطق نقد آور میباشد. اما انکشاف وراثتی سبزیجات بیشتر توسط شرکت های بین المللی غرض تولید نسل دورگه F1 در هر جای که ممکن باشد عملی می گردد. استفاده از چنین وراثتی ها توسط دهاقین افغان مستلزم واردات دوامدار است، اما برای تولیدکننده گان تجاری، استفاده از وراثتهای حاصل خیز ثمربخش بوده و توريد آن نباید منع گردد.

5.6 انستیتوت تحقیقات زراعتی افغانستان، تعدادی از انواع محلی سبزیجات مهم را حفظ نموده است که توسط تصدی های خصوصی تکثیر میشوند. انتخاب بعدی از میان این مواد، برای فراهم نمودن انواع تخم های بذری اصلاح شده مفید خواهد بود تا در محلات تولید شده و به یک قیمت مناسب بدسترس دهاقین گذاشته شود.

5.7 سیستم ارزیابی وراثتی توسط انستیتوت تحقیقات زراعتی افغانستان با همکاری نزدیک مراکز تحقیقات بین المللی که مواد اولیه را تهیه میکنند، ایجاد گردیده است. این خدمت کلیدی به صنعت تخم های بذری بوده و در کوتاه مدت اجرای عملی آن بستگی به تمویل بیرونی دارد. هرچند، انستیتوت تحقیقات زراعتی افغانستان یک نقش قوی تری را در اداره این کارها وابستگی کمتر به عهده خواهد داشت.

5.8 کمیته ملی معرفی وراثتی و لست رسمی وراثتی ها به عنوان یک ابزار مهم برای سکتور تخم های بذری، در جهت تضمین استفاده از وراثتی های شناخته شده و تجربه شده، باقی خواهد ماند. تصدی های خصوصی آزاد

هستند که مواد را برای تست به سیستم آزمایش تحویل دهند، تطابقتی ندارد که این مواد از منابع خودشان باشند و یا از طریق برادرهای خارجی که طی یک توافقنامه بدست آورده اند. در زمان درخواست تست و راجستر، منبع این وراثتی ها باید ذکر گردد. اگر یک وراثتی خاص در تست ملی وراثتی ها تصویب شود ، کمپنی خصوصی مکلف است تا تخم های بذری نسل اولیه را تهیه نموده و آن وراثتی را به پروسه تصدیق داخل نماید.

**5.9** حفظ وراثتی و تولید تخم ملاری از جمله اجزای حیاتی پروگرام تخم های بذری بوده و این کار باید تریهه یک میبود سیستماتیک با تنظیم جدی صورت گیرد. هرچند جمع کردن وجوه لازم برای پیشبرد این فعالیت از مصرف کننده گان نهایی (دهانلین) مشکل خواهد بود. این فعالیت هم چنان به عنوان یک خدمت، در آینده قابل پیش بینی تحت نظارت استیثوت تحقیقات زراعی، ادامه خواهد داشت.

**5.10** ارگان آزمایش، حفظ وراثتی و تولید تخم های بذری در زونها بررسی خواهند شد تا مصارف کاهش یافته و موثریت این فعالیت ها افزایش یابد. این روش ممکن است بهره برداری از وراثتی های توافق یافته محلی و انواع تخم های بذری اصلاح شده محلی را که در بخش 5.6 عنوان شده بود، تسهیل بخشد.

**5.11** آزمایش، صدور و تکثیر وراثتی، هلیس که از "تغییرات ارثی" مشتق شده اند، توسط وزارت قضیه به قضیه تحت غور قرار خواهد گرفت. درین بررسی ها انتفاع موقعه برای دهانلین، و استفاده از انواع مشابه در کشور های همسایه در نظر گرفته خواهند شد. در بررسی نباتاتی که جهت استفاده انسانها تکثیر میشوند، ریاست کیفیت غذا اشتراک خواهد نمود. شیوه های معیاری برای ارزیابی مصونیت زیستی تعقیب و تا حدودی که مناسب باشد، از ارقام سایر کشور ها برای این هدف استفاده خواهد شد.

**5.12** جمع آوری و حفظ منابع جنتیکی نباتی، متعلق به وزارت اولویت بزرگ برای وزارت زراعت بوده و به همکاری نزدیک با شرکای تحقیقاتی عملی خواهد شد. همچنان این فعالیت مقررات "نومین پلان کاری جهانی راجع به منابع جنتیکی نبات برای غذا و زراعت" که اجماعا توسط شورای FAO تصویب شده است ، منعکس خواهد کرد. تبادل منابع جنتیکی، طبق شیوه های ذکر شده در "معااهده بین المللی راجع به منابع جنتیکی نباتی برای غذا و زراعت" اجرا خواهد شد.

## 6. تولید تخم های بذری

**6.1** یک سیستم کامل تکثیر بر اساس چهار نسل ایجاد گردیده که بنام های تخم ملاری، بینلای، راجستر و تصدیق شده، یاد میشود و مسئولیت های آن در مقررات تخم های بذری تعیین گردیده است. این سیستم با شیوه کار بین المللی در قسمت غله جات ساراگر بوده و با نظم عالی همراه با پلان گذاری مشرح تولید توسط بورد ملی تخم های بذری تطبیق می گردد. تصدی تخم های اصلاح شده یک نقش عمده را در سیستم تکثیر فعلی بر عهده دارد و موفق آن روشن خواهد شد تا شک و تردید را رفع کرده و اطمینان حاصل گردد که هیچ گونه گسیختگی در تهیه تخم های بذری نسل اولیه برای تصدی های خصوصی موجود نیباشد.

**6.2** کمپنی های خصوصی که یک وراثتی را در تست ملی ثبت می کنند باید مسئولیت تکثیر تمام نسلهای وراثتی را بدوش گیرند تا تخم های بذری وراثتی متذکره در بازار موجود باشد. کمپنی که یک وراثتی را ثبت می کند، حق انحصاری آنرا دارد تا نبات وراثتی متذکره را برای پنج سال به برنامه تصدیق داخل نماید تا زحماتش در تست و ثبت وراثتی به رسمیت شناخته شود.

- 6.3 تصدی های خصوصی عنصر کلیدی در پروگرام تخم های بذری هستند و شیوه کنونی تولید پلان شده و قیمت های معین یک محدوده مصون منفعت بخش را که دارای کمترین ریسک میباشد در اختیار ایشان قرار داده است. برای اطمینان از حفظ معیار های کیفی ، عملکرد تصدی ها بصورت دوامدار توسط بورد ملی تخم های بذری با اشتراک اداره تصدیق تخم های بذری و انصار تفتیش می شود.
- 6.4 پلان مقدار تولید سالانه که توسط بورد ملی تخم های بذری تهیه میشود ، سال به سال، با هدف نهایی تهیه 10% از نیاز تخم تصدیق شده، افزایش داشته است. در آینده، بورد ملی مسئولیت بیشتری را در حصة تقاضای واقعی و مارکیت کنترل شده فعلی بدوش خواهد گرفت، تا تصدی ها بتوانند تصمیمات خود را در مورد تجارت و قیمت گذاری گرفته و در محیط بازار حقیقی بصورت رقابتی عمل نمایند.
- 6.5 بسیاری از تصدی ها تنها تخم های بذری غله جات اصلی را تولید می کنند و در مقابل تغییرات فصلی و نوسانات تقاضا آسیب پذیر هستند. ایجاد تنوع به تولیدات و خدمات جدید بخش ضروری انتقال به یک تجارت عرضه مواد مبتنی بر بازار است. برای حمایت این پروسه، تدویر بیشتری لازم است.
- 6.6 بسیاری از تصدی ها مواد کیمیاوی ندادی بذری را همراه تخم های بذری یکجا می فروشند ، این مسئولیت آنهاست تا اطمینان حاصل نماید که این مواد (مواد کیمیاوی) به درستی نامگذاری شده، از یک منبع معتبر تهیه شده و دارای دستورات/هشدارهای لازم بخاطر استفاده بیخطر توسط دهقان باشد.
7. **بازاریابی و ترویج:**
- 7.1 تصدی های تخم های بذری وظیفه تولید تخم تصدیق شده را به صورت موثر به دست گرفته اند، اما به صورت عموم، مهارت بازاریابی خود را با ارتباط مستقیم همراه دهقان مشتری، ایجاد نکرده اند، چرا که بیشتر تخم های بذری به طور یکجایی از طریق وجوه مالی تمویل کننده گان خریداری شده است. به این موضوع باید بصورت منظم از طریق آموزشهای بیشتر به تصدی هایی که از خود شایستگی نشان داده و حجم قابل توجهی تولید دارند، توجه شود.
- 7.2 ترویج نقش عمده ای را در گسترش آگاهی دهقان دارد تا اینکه یک تقاضای منظم را برای تخم های بذری بوجود آورد و این کار باید مسئولیت مشترک سکتور عامه و خصوصی باشد. درین زمینه تخم های بذری نباید منفرد در نظر گرفته شود، بلکه باید جزی از مجموعه عوامل تولید و عملیات اصلاح شده باشد. تصدی ها در بازاریابی و تبلیغ به قسم یک مشوق آموزش داده خواهند شد تا محدوده محصولات خود را تنوع بخشند و از تخم های بذری به عنوان وسیله ای برای سایر نو آوری ها استفاده نمایند.
- 7.3 پروژه های انکشافی تشویق خواهند شد تا از نمایشها و روزهای مزرعه در سطح اجتماع دهقانی، حمایت کنند. این فعالیتها باید با همکاری تصدی های محلی که قادر به عرضه تخم های بذری و سایر مواد زراعتی اند ، صورت گیرد.
- 7.4 نسبت ملی وراثتی در یک قالب مطمئن و قابل استفاده، با معطومات اساسی زراعتی، ارائه میگردد، تا تصدی ها و سایرین بتوانند از آن به حیث یک وسیله ترویجی استفاده نمایند. نسبت به صورت منظم توسط بورد ملی تخم

های بذری بررسی خواهد شد تا فقط همان وراثتی ها در آن باشد که در استفاده عموم بوده و تخم تصدیق شده آن در نزد تصدی های خصوصی موجود باشد.

## 8. کنترل کیفیت:

8.1 یک سیستم جامع کنترل کیفیت برای نبات گندم که شامل تفتیش نبات در مزرعه و آزمایش لابراتواری توده های تخم های بذری، و پلاتهای کنترل بعد از رفع حاصل است، ایجاد گردیده است. این کار منجر به "تصدیق" توده های تخم های بذری شده که با نصب یک برچسب رسمی بالای بوری های لات های قبول شده تخم های بذری، نشان داده می شود. هرچند این خدمات، از نقطه نظر تخنیک، بصورت کلی خوب کار می کند، اما کدام حالت رسمی در وزارت زراعت ندارد. یک ارگان مستقل "تصدیق تخم های بذری" دارای یک اساس قانونی و جایگاه مشخص در داخل وزارت زراعت ایجاد خواهد شد. به عنوان بخش از پروسه یکجا سازی، وزارت نیز ترتیبات نهادی برای تمام اموری که مربوط به تخم های بذری می شوند را با مشورت بورد ملی تخم های بذری، بررسی خواهد نمود.

8.2 تمویل ارگان تصدیق تخم های بذری از طرف وزارت زراعت یا وجوه مالی تمویل کنندگان به عنوان یک سپاسی قانونی برای سکتور تخم های بذری به حساب می آید، به شرط آنکه وظایف آن بتواند استنددهای عالی تولید را حفظ نموده و اعتماد دهقان را به تخم تصدیق شده تضمین نماید. این ارگان باید خودمختاری کافی داشته باشد تا بتواند قسمتی از مصارف خود را بخاطر چنین خدمات دوباره دریافت کرده و عواید خویش را در حساب بانکی مساعد غرض پرداخت مصارف جاری اش نگهداری کند. وزارت زراعت همراه وزارت مالیه مشوره خواهد کرد تا ترتیبات قابل قبولی پیدا نماید و از شرکای انکشافی خویش، برای تاسیس این ارگان، طالب حمایت خواهد شد.

8.3 برنامه تصدیق که توسط "پروژه انکشاف باغداری نباتات چندین ساله" ایجاد شده است باید با ارگان تصدیق تخم های بذری پیوند داشته و توسط آن به رسمیت شناخته شود. اهداف این دو ارگان یکی است، هر چند دارای طرزالعملهای تخنیکی متفاوت اند. مقررات مربوط به کنترل مواد بذری در موازات با مقررات تخم های بذری مد نظر گرفته شود، به این دلیل که هر دو به عین قانون، یعنی قانون تخم های بذری ارتباط دارند.

## 9. تعلیم و تربیه و آموزش

9.1 برای افزایش درک و آگاهی، ضرور است تا تعلیمات رسمی و کورسهای آموزشی مسلکی در زراعت اجرا تنظیم شود این برنامه ها باید شامل تعلیمات راجع به اساسات تولید تخم های بذری و توضیح سیستم کنونی در افغانستان باشد. برای مساعدت به اساتید و مربیان، بعضی از مادیول های معیاری درین موارد توسط انستیتوتهای مربوطه تعلیم و تربیه و وزارت زراعت تهیه خواهد گردید.

9.2 ظرفیت سازی بیشتر کارکنانی که در تمام عرصه های پروگرام تخم های بذری دخیل اند یک اولویت اعلی است. این برنامه می تواند شامل آموزشهای بیرونی، سفرهای علمی، و ورکشاپها باشد. هدف عمومی این نوع برنامه ها این است که نشان داده شود چگونه مهارتهای تخنیک، اداری و تجارتی در چوکات یک صنعت تخم های بذری موثر شامل می شوند. ANSOR و ANNGO می توانند بالای آموزش اعضای خود در مهارتهای تخنیک و تجارتی مربوطه تمرکز نمایند.

9.3 مواد آموزشی مربوط به تخم های بذری که در طی سالهای اخیر توسط پروژه ها تهیه شده اند باید به طور سیستماتیک جمع آوری شده و بررسی شوند تا اطمینان حاصل گردد که تجارب گذشته شریک ساخته شده و در آموزشهای آینده و تلاشهای ترویجی استفاده میشوند.

## 10. انجمن های صنعتی

10.1 انصار (ANSOR) اداره ملی تخم های بذری افغانستان در سال 2008 ایجاد گردید و تمامی تصدی های خصوصی تخم های بذری مستلزم عضویت در آن هستند. اداره ملی قوریه داران افغانستان (ANNGO) نیز در سال 2008 تاسیس گردید تا قوریه داران را در تولید مواد زراعتی تصدیق شده کمک نماید. وزارت زراعت، تشکیل انجمن ها برای وکالت از منافع تولید کننده گان توجه کرده و آن را یک قدم مثبت در انکشاف صنعت تلقی نموده و به طور منظم با ایشان مشورت خواهد نمود.

10.2 مهم است که این انجمن ها با پاسخگویی به ضروریات اعضای خود و ارائه خدمات لازم برای حمایت از انکشاف صنعت، به صورت دمکراتیک عمل نمایند مانند تصدی های خصوصی، انجمنهای تجارتهای باید در نظر داشته باشند که از نظر مالی پایدار بمانند و این پایداری را از حق العضویت اعضا کسب نمایند. انجمن ها باید ضوابط رفتاری داشته باشند تا استندردهای عالی را در بین اعضا حفظ نمایند.

10.3 عضویت فعلی در انصار صرفاً شامل تصدی های می شود که تخم راجستر را میگیرند و یا تولید کنندگان اصلی اند. توسعه آن با شمولیت واردکننده گان تخم های بذری، تجار و دکانداران باید در نظر گرفته شود تا تمام تجارت عرضه تخم های بذری را تحت پوشش قرار دهد و علاقه وسیعتری را به این ارگان جذب نماید. ارتباط رسمی با ANNGO و سایر نهادهای یکسان باید ایجاد شود تا انکشاف به طرف "تجارت تهیه مواد مزروعی" تسریع گردد.

## 11. مالکیت و حفاظت از انواع

11.1 فرصت مالکیت و حفاظت از وراثتی ها برای نسل گیرنده گان و نماینده گان آنها مشوق مهمی برای سرمایه گذاری و معرفی انواع می باشد. در غیاب سکتور خصوصی بریدنگ، و با در نظر داشت امکانات محدود در حصول حق الامتیاز از مدرک فروش تخم های بذری به دهائین کوچک، این موضوع در حال یک اولویت نیست. حفاظت از انواع نیاز به قانون جدید دارد که یک پروسه زمانگیر است. با این حال، این موضوع وقتاً فوقتاً توسط دبیرانمننت حقوقی وزارت زراعت به مشوره بورد ملی تخم های بذری مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

11.2 اگر کدام وراثتی ثبت شده براساس حقوق مالکیت خصوصی در کدام کشور دیگری موجود باشد و امکان تجارت آن در افغانستان میسر باشد، انصار (و یا ANNGO) باید با مالک آن مذاکره نموده و به توافق منصفانه ای دست یابند تا اعضا بتوانند به تکثیر آن مبادرت ورزند.

## 12. واردات و صادرات تخم های بذری

12.1 تولید تخم های بذری اکثریت نباتات زراعتی باید در داخل صورت گیرد تا مصارف را کاهش داده و از انکشاف تصدی های ایجاد شده، حمایت نماید. برای نباتات دورگه، به خصوص جواری، ممکن است تولید داخلی امکان

نداشته باشد، اما تولید مجاز و یا کار مشترک (جوینت وینچر) با شرکتهای خارجی، توسط وزارت زراعت ایجاد و به همکاری با سایر وزارتخانه های مربوطه، قویاً حمایت می شود.

12.2 ضرورت به واردات تخم های بذری سبزیجات به شکل تجارتي تشخیص گردیده، ممکن کدام گزینش دیگری برای تولید داخلی در قسمت انواع دورگه وجود نداشته باشد، یا اینکه تکنالوژی تولید آن معلق باشد. با وجود این تولید تخم سبزیجات در سالهای اخیر توسط انستیتوت تحقیقات زراعتی، به خصوص در حوزه غرب که اوضاع محیطی آن بسیار مناسب است، گسترش یافته. براساس این تجربه، یک مجموعه وسیع نباتات طبق قرارداد غرض صادرات کشت شده میتوانند، البته در صورتیکه ارتباطات بین المللی برقرار گردد. این امکان باید با جزئیات بیشتر، هم از نظر تخنیکي و ساختاری، به عنوان جنبه مهم تنوع نباتی در تصدی های این منطقه، مورد مطالعه قرار گیرد.

12.3 در حالیکه وراثتی های نباتات زراعتی برای فروش تجارتي وارد میگردند، مسئولیت واردکننده است تا آنرا در کمیته ملی واگذاری وراثتی، ثبت نماید و همچنان معلومات کافی در مورد عملکرد آن وراثتی در کشور اصلی آنرا ارائه نماید. وارد کننده وراثتی های سبزیجات، باید کمیته ملی واگذاری وراثتی را خبر نموده و معلومات راجع به وراثتی را در یک فورم استاندارد ارائه دهد.

12.4 مقررهای جهت اجرای مواد قانون تخم های بذری به ارتباط واردات تخم های بذری و وراثتی، تهیه خواهد شد. این مقررهای همراه با آنهایی که تحت قانون حفاظه نباتات و قرنطین تهیه میشوند هماهنگ خواهند شد تا اطمینان حاصل گردد یک سیستم موثر در رابطه درخواست های توريد از کمپنی ها ایجاد شود.

### 13. عرضه اضطراری تخم های بذری و مصونیت تخم های بذری:

13.1 مصونیت تخم های بذری جزئی از مصونیت غذایی بوده و در مواقع کمبود شدید تخم های بذری تحت پروگرامهای کمک عاجل فراهم میشود تا اطمینان حاصل گردد که دهاقین مواد برای کشت در دسترس دارند. با این حال، این نوع توزیع یک روال عادی و گسترده شده و مانع انکشاف مارکیت حقیقی تخم های بذری گردیده است. به علاوه، توزیع رایگان تخم های بذری ارزش اصلی محصول را کم کرده و سوء استفاده را تشویق می کند. وضعیتهای واقعی اضطراری به صورت جدی بررسی خواهد شد تا در آینده از استفاده موثر و کارآمد وجوه مالی اطمینان حاصل گردد.

13.2 پیشنهاد سال 2005 در پالیسی تخم های بذری به ارتباط ایجاد یک ذخیره ملی تخم های بذری هرگز پیاده نشد و مشکل است آنرا از نظر مالی مدیریت نمود، به خصوص با در نظر گرفتن رشد تصدی های خصوصی تخم های بذری. تخم های بذری اضطراری را به بهترین روش با استفاده از تخم های بذری تجارتي که از وراثتی های شناخته شده نباتات با کیفیت گرفته شده تحت تست لابراتواری قرار گرفته باشد، می توان بدست آورد. وزارت زراعت همراه شرکای انکشافی خود، موثرترین استراتیژی برای پاسخگویی به کمبود تخم های بذری را به استفاده از روشهایی از سکتورهای رسمی و غیر رسمی تخم های بذری، مورد تحقیق قرار خواهد داد.

### 14. سکتور غیر رسمی تخم های بذری:

14.1 در سالهای اخیر، پلان تولید تخم های بذری برای نبات گندم بر اساس تهیه 10% ضرورت مجموعی بنا نهاده شده است. معلوم شده است که اکثریت تخم های بذری گندم و سایر غله جات کماکان از مجرای سکتور غیر رسمی در سطح مزرعه و اجتماع دهقانی تهیه میشود. بنابراین، مهم است که سکتور غیر رسمی تخم های بذری به خوبی شناخته شده و از طرق مناسب حمایت شود. بنا برین دلیل، پروژه های تمویل شونده توسط دونه ها تشویق خواهند شد تا سیستمهای محلی تخم های بذری را مطالعه نمایند تا وضعیت حقیقی تقاضای تخم های بذری بدست آمده و تاثیرات سرمایه گذاری در تولید تخم های بذری تصدیق شده به حداکثر رسانیده شود.

14.2 آموزش دهاقین در زمینه روشهای مدیریت تخم های بذری، یک فعالیت ترویجی و قابل تطبیق به شکل وسیع بوده که باید انکشاف داده شده و توسط وزارت و انجوهایی که در سطح اجتماع کار میکنند، عملی گردد. تمرکز اصلی باید بالای مزارع پاک، دور نمودن علوفه معرزه، شرایط ذخیره و آزمایش ساده جوانه زنی باشد. همچنان، آموزشها ازین نوع مصونیت تخم های بذری را با کاهش تلفات ذخیره وی و بهبودجوانه زنی تقویت می نماید.

## 15. همکاری های منطقی و بین المللی:

15.1 وزارت زراعت در جلسات منطقه ای مربوط به تخم های بذری، به سطح دولت اشتراک می نماید تا تجارب و معلومات را با کشورهای همسایه شریک سازد. ایجاد یک لیست وراثتی منطقه ای، و یکسان سازی استندردهای تخم های بذری باعث ارتقا تولید و مصونیت تخم های بذری می گردد و برای وزارت یک اولویت است.

15.2 عضویت کامل در سازمان های بین المللی عمده تخم های بذری در حال حاضر، بنابر تقاضا های زیاد تخنیکی و مالی، پیشنهاد نمی گردد. مگر اینکه به قسم یک هدف دراز مدت تا هنگامی که سکتور پایدارصنعت تخم های بذری شکل بگیرد، در نظر گرفته شود.

15.3 اشتراک ANSOR و ANNGO و یا اعضای کمپنی ها در رویدادهای تجارتمی در حوزه قویا تشویق می شود تا ازین طریق ارتباط مستقیم با تهیه کننده گان و مشتریان بالقوه ایجاد گردد.

## 16. اجرا و نظارت

16.1 وزارت زراعت، آبیاری و مالداری، مسنولیت رهبری کننده را در تحقق این پالیسی به عهده دارد. این وزارت، موضوعات مشترک مانند محیط زیست، مدیریت منابع طبیعی، تامین آب و تعلیم و تربیه را با سایر وزارت خانه ها هماهنگ خواهد نمود.

16.2 بورد ملی تخم های بذری که بر اساس قانون تخم های بذری ایجاد شده است، مسنولیت اجراوی و نظارت بر اجرای این پالیسی را، به نمایندگی از وزارت زراعت به عهده دارد. همچنان این بورد موظف تنظیم انکشاف عمومی صنعت تخم های بذری میباشد. وظایف و صلاحیت های بورد ملی تخم های بذری بادر نظر داشت مکلفیت ها و پیشنهادات این پالیسی بازنگری خواهد شد. در صورت ضرورت، تغییرات در مقرره هایی که تحت قانون تخم های بذری تهیه میگرددند، منعکس خواهند شد.

- 16.3 وزارت زراعت با مشوره بورد ملی تخم های بذری و شرکای انکشافی، یک پلان عملی را تهیه خواهند کرد که جزئیات بیشتری را در تطبیق این پالیسی در یک مقطع زمانی توافق شده و در سازگاری با پروگرام "غذا برای زندگی" ارائه نماید.
- 16.4 بورد ملی تخم های بذری از تمام فعالیتهایی که مربوط تخم های بذری و مواد مزروعی میشود، آگاه خواهد شد تا بتواند وظایف خود را به حیث هماهنگ کننده ملی ایفا نماید. اینها شامل فعالیتهای انجام شده توسط پروژه ها، انجمنهای دهقانی و انجوها می شود. حمایت لازم اداری از بورد ملی توسط مرجع که توسط وزیر تعیین میشود، صورت میگیرد.
- 16.5 بورد ملی، یک جلسه سالانه شرکای عمده سکتور تخم های بذری را تشکیل خواهد داد تا اجرای این پالیسی را بررسی نموده و گزارش را به دبیرتتمنتهای مربوطه وزارت تقدیم خواهد نمود.
- 16.6 این پالیسی بعد از منظوری رسمی وزارت زراعت، آبیاری و مالداري قابل اجرا بوده و جایگزین پالیسی قبلی آگست 2005 می شود. توقع میرود که این پالیسی بعد از چند سال تعدیل شود تا انکشافات بعدی را که در سکتور تخم های بذری صورت می گیرد انعکاس دهد.

این به روز شنبه 2 جدی سال 1391 صادر گردید.

---

وزیر زراعت، آبیاری و مالداری

جمهوری اسلامی افغانستان